

ראיון שר הביטחון לטלביזיה הישראלית (20.10.1973)

מה קורה עכשיו מערבה לסואץ:
אולי תוכל לפרט מהן מטרותיו
של כוח המשימה שם?

לא הייתי רוצה לפרט, אבל כוח זה הוא אחד המרכיבים העיקריים בלחימה שלנו בחזית המצרית. תפקידו — בהיותו מאחורי הקוים של הכוחות המצריים — הוא במשימות שהוא ממלא שם, לגבי אותם דברים שנמצאים מאחורי הקוים: ארטילריה וסוללות הטילים נגד מטוסים.

אבל יותר מזה: במשך שלוש שנים בנו המצרים קו על התעלה, עם אותן הרמפות, והכינו הכל כמעט בצורת „תרגיל“, כל זאת בייעוץ והכוונה סובייטיים, עם נשק טוב באורח יוצא מן הכלל — הרבה נשק — כולל טי-לים נגד טנקים ועוד. כל זה היה ערוך קדימה, כדי שאם אנחנו נתקוף אותם במגמה להדוף את כוחותיהם שעברו את התעלה, או במקרה שאנו נעבור את התעלה — יופעל הנשק הזה נגדנו.

נשק זה, וכל המערך הזה, והטקטיקה המצרית, אינם מכוונים לטיפול בכוחות שיבואו מאחור. כמובן שכל נשק אפשר לסובב לכיוונים אחרים, אבל אינני חושב שהמצרים יכולים לעשות בשלושה ימים את השינויים והאלתורים הדרושים לגבי מה שעשו במשך שלוש שנים, או, בכל אופן, בתקופה ארוכה וסטטית.

לפעולתנו שתי מטרות: האחת — לפגוע באותם כלי-נשק עורפיים, ועל-ידי כך לשנות את המצב בחזית. אם פוגעים במערך הטילים נגד-מטוסים, יכולים מטוסינו לפעול באותו איזור ביתר חופשיות. שנית — ללחום במצרים לא בדיוק מול החזית שאותה הכינו והציבו ללחימה בנו.

מה קרה במלחמה זאת? היתה לנו הפסקת אש, והם פתחו במלחמה. בכך עשו, למעשה, שלושה דברים: ראשית, עברו את הקוים המוסכמים של הפסקת האש, וכבשו מאתנו, בתחילת המלחמה, ביוזמתם, שטחים. שנית, היתה התנגשות בין הצבא שלנו לצבא שלהם, ושלישית, הועמדה במבחן השאלה של כוחו של צה"ל מול הכוחות הערביים.

הם הניחו שבכמות זאת של צבא, ובעזרה זאת שהם מקבלים, ובהיערכות כזו, אם אמנם יפתחו במלחמה לא נוכל להתגבר עליהם.

שלושת הדברים האלה הועמדו במבחן. ויש, כמובן, הבדל, מבחינתנו, בין שתי החזיתות — חלק חיוני יותר וחלק פחות.

החזית ברמת הגולן, שהיתה קרובה מאוד לארץ, הרבה יותר חיונית מבחינתנו, גם בגלל קרבת המקום וגם בערך של כל דונם שבה לעומת כל דונם בסיני. לכן המטרה הראשונה, הטריטוריאלית, שם היתה לזרוק אותם בחזרה מרמת הגולן החוצה, וזה הושג. למעשה הדפנו אותם גם מעבר לזה, עד לאותו מקום שנמצאים בו, כ-40 ק"מ מדמשק, לא מסביב, אלא בקו מקביל לחרמון.

דבר שני: ההתנגשות הזאת היתה צריכה להביא במידת האפשר גם לריסוק כוחם הצבאי. אינני יכול לומר שכל הכוח הסורי, או אפילו רובו, הוצא משימוש. וגם לגבי מה שהוצא — הם מקבלים במהירות ציוד חדש. ולא רק ציוד, גם כוחות אחרים מצטרפים אליהם. זו מין התלהבות ערבית לעזרה, מין „שורת-מתנדבים“ של סעודיה, ירדן, אלג'יר ועיראק, ונשק סובייטי ולא סובייטי — יוגוסלביה עוזרת, ומדינות גרורות קומוניסטיות — כך שרק חשבון הטנקים שהושמדו איננו מבטא את המצב, כי הושמדו טנקים והם מקבלים ציוד אחר.

מה שחשוב מאוד, להערכתך, הוא הערכה מחדש של יכולתו של צה"ל להתמודד עם צבאות ערביים בקרבות עצמם — שריון מול שריון, חיל אוויר מול חיל אוויר. ולא אחד מול אחד, אלא בכמויות הריאליות של הכוחות הערביים שנכנסו למלחמה הזאת.

ובכן, לדעתי, בשתי החזיתות יש לנו בנושא זה הישגים מאוד-מאוד מרשימים וחשובים. אני אומר זאת קצת בצער, מפני שהישגים אלה לא רק שעולים בהרבה דם, אלא קשורים בתופעה, בעיקר בשריון — גם

האם תוכל להסביר מהי המטרה
המיידיית של צה"ל הן בחזית
הדרום והן בחזית הצפון?
כלומר, האם בפעולה בסוריה
אפשר לראות, פחות או יותר,
סוף פסוק?

באור, אבל בעיקר בשריון — של לחימה כל-כך נועזת וכל-כך מוחצת מצד אנשים שלנו, אבל גם נבונה מאוד — לא איזה דבר פאנאטי, שרצים עם הראש קדימה — ולא רק ללא פחד, אלא ללא ריסון; אם ללכת אז ללכת. כך שהיתרון הוא לצדנו בכל קרב — היום בהתמודדות אור אז נגמר באפס מול 27; חיל האויר הפיל 27 מטוסים ולא איבד אף מטוס אחד.

אני יודע שנשאלת השאלה מדוע איננו מודיעים על האבידות שלנו. לזה יש סיבות של מדיניות-פרסום מלחמתית. אבל בקרבות אויר, מטוסים מול מטוסים, אינני יודע אם בכלל מתי-שהוא הם מצליחים להפיל מטוסים שלנו, ואם כן, אז במספרים קטנים מאוד. אבל יש גם התקנים אחרים, טילים, אש נגד מטוסים.

גם בקרבות השריון, הקרבות כולם מסתיימים בנצחוננו, ואלה קרבות קשים מאוד.

בעניין הזה, שהוא לא השאלה הטריטוריאלית, אלא המבחן של צה"ל מול הציוד הזה, ההיערכות הזאת, וההכנות האלה — מבחינה זו אין לי ספק שהיום יכולים לומר גם לגבי החזית המצרית שידנו על העליונה. והם יודעים את זה. כל קרב כזה נגמר לא רק ביתרון מוחלט ומובהק, אלא ביתרון פי כמה וכמה לטובתנו.

העניין הטריטוריאלי עם המצרים עדיין איננו מסודר. הם, „הרויחו“ שטחים. הרויחו? לקחו שטחים. וצריך ורצוי שהמלחמה הזאת תיגמר כך שהפרס הזה לא יפול בחלקם.

אתה מוכן להעריך בתוך איזה פרק-זמן תיגמר מלחמה זו? זוהי, כמדומה, שאלה שנשאלת על-ידי רבים בישראל.

אני יכול לאמר כי שני קטבים לה: המלחמה כל-כך חריפה וכל-כך אינטנסיבית שהיא לא תהיה ארוכה. גם אם הערבים מתכננים על מלחמה ארוכה, ושמעתי כך, היא לא תהיה מלחמה ארוכה, לא של שנים ולא של חודשים. אבל לא הייתי מציע לעמוד עם „סטופר“ ולמנות אותה בימים. כבר עברנו את היום ה-14, ולא צריך למנות מלחמת-כך-וכך-ימים, מלחמת-כך-וכך-ימים. אולם ביסודו של דבר, זו מלחמה קשה מאוד, אינ-טנסיבית מאוד, ואיננה יכולה להיגרר על פני תקופה ארוכה.

אתה יכול להתבטא יותר ספציפית בקשר למטרה הטריטוריאלית בסיני?

המטרות הטריטוריאליות בסיני הן יותר נגטיביות מאשר פוזיטיביות. קודם כל צריך שמבחינה טריטוריאלית, המלחמה עם המצרים לא תיגמר בכך שיהיו להם רווחים, „מגרשים“, שהשיגו שם במלחמה הזאת. אבל העניין הטריטוריאלי, כמובן, מותנה בהתפתחות הקרבית. זה לא עניין של דונם אחר דונם.

בשטח כמו סוריה, שיותר קל לי לדבר עליו עכשיו, כי זו כבר עובדה, צריך גם להביא בחשבון איך נהיה ערוכים באותה תקופה שהמלחמה תיפסק. אינני אומר בזאת שהמלחמה בסוריה באה לסיומה, אבל צריכים להיות ערוכים כך, במשלטים ובקוים כאלה, שאחרי-כך לא נעמוד במצב לא נוח. בתעלה אנחנו רחוקים עדיין מאוד מכיבוש טריטוריאלי, מזריקתם מן התעלה מערבה. כך שחוץ מן ההנחה הכללית שהיינו רוצים שלא יהיו להם רווחים טריטוריאליים, אינני מוכן לומר את ההגדרה שפה יקרה מה שקרה ברמת הגולן, שנהדוף אותם מן התעלה מערבה. אינני מוכן לומר זאת. אני חושב שאנחנו צריכים להיות הרבה יותר צמודים להתפתחות הקרבית, כדי שנצא במלחמה. אבל אם הקו יהיה ישר או פתלתל, כזה או אחר — הרצון שלנו הוא שלא ירוויחו, דונמים, והתנאי הוא ניצחון במלחמה.

אני אולי לא האיש האובייקטיבי ביותר בנושא זה. אולי יכולות להיות דעות שונות. אבל דעתי הנחרצת בנושא זה, שצה"ל בנוי באופן המותאם ביותר, והתפיסה הבטחונית שלו נכונה ביותר, למה שקרה עכשיו. מה

באיזו מידה מחייבת המלחמה הזאת — אופיה, הדרך בה פרצה — עריכת שינויים

פירוש הדברים : א. אנחנו בנינו בשש השנים האחרונות צבא שבנוי בעיקרו על חיל-אוויר. עשינו בעניין זה שינויים ניכרים מאוד. אחרי חיל-האוויר בא השריון, וקצת חיל-הים. שלוש זרועות אלה, כל אחת מהן כשלעצמה וחלקן כמרכיבים בעוצמה הכללית, לדעתי לא רק שלא התערערו, אלא הוכיחו את עצמן מאוד.

ב. האימון שקיבלו : לא מצאתי פגם-שבפגם, איזה-שהוא זיו של פגם, לא בחיל-הים, לא בחיל-האוויר ולא ביחידות-השריון. אין מקום לומר שצריך היה לאמן אותם לא כך אלא אחרת. הם מאומנים באופן יוצא-מן-הכלל. וכן לגבי ההרכב שלהם, וגם המתקנים שעשינו בשטח. נפל „קו בר-לב“, אבל אין אנו חשופים. אנחנו פועלים ממתקנים מסוימים. לא נשארנו ללא-אחיזה במדבר הזה. אינני מדבר רק על קווי האספקה, מים וקשר. אני מדבר גם על ביצורים, ולא אפרט.

מה שהתגלה כחסר הוא קודם כל סוגי-ציוד מסוימים, ופה אולי מישהו יצטרך לעשות חשבון-נפש. אולי האמריקנים, על כך שסירבו למכור לנו סוגי-נשק מסוימים. אני מתכוון בעיקר לנשק אנטי-טנקי אישי וסוגים אחרים. ובהזדמנות זו כששאלה זו עולה, אף שאין לי טענות לעם היהודי ולמשלם-המסים הישראלי, אני רוצה לומר לו : לאט לך בקיצוץ התקציבים הצבאיים, כי הדברים הטובים האלה הם גם יקרים. אולי כשמקבלים אותם מערב הסעודית ומלוב ומברית-המועצות הם לא כל כך יקרים, בשבילנו הם יקרים מאוד-מאוד.

ארצות-הברית נוהגת כלפינו עכשיו בצורה מאוד נדיבה — אינני מדבר על חשבונות, עוד לא ראיתי אותם — אבל מבחינת ההיענות לפנינות. אנגליה איננה מוכרת, וצרפת איננה מוכרת, וכל מי שאיננו מוכר ידוע לכם. יש סוגי נשק מסוימים שבכלל סירבו לנו, ובידי המצרים הם היו וישנם. מה שהיה בידינו, מה שיכולנו לקנות, חיל-האוויר, השריון, חיל-הים, המערכים הלוגיסטיים, האימונים, התפיסה הטקטית — אני חושב שהם טובים מאוד.

אני יכול לומר רק את דעתי. אני לא הייתי מציע למדינת ישראל לבקש הפסקת-אש. לעומת זאת, אילו באה פניה מצד מדינות ערביות להפסקת-אש — אינני מתכוון להפסקת-אש בתנאים לא די-צדדיים, שבסוריה תיסוג ומצרים תישאר — אלא לפי אחת משתי התפיסות : או לחזור לקוים הקודמים, כולם, כולל המצרים, או הפסקת-אש כפי שהדברים יהיו באותו זמן שתהיה הפסקת-אש, כלומר „דום“ — אינני חושב שישראל נמצאת במצב שהיא צריכה לומר שנתנגד להפסקת-אש כזו, שהיא רוצה בהמשך המלחמה. זה לא דבר חיובי וחיבי בשבילנו להופיע כך בעולם. הערבים יכולים לעשות את הכל — לבוא ולומר : אנחנו רוצים להמשיך להילחם. תודה לאל, וגם לצה"ל, שאנחנו ביום ה-14 נמצאים במצב שאיננו חייבים להופיע כמי שאומרים שאנחנו מוכרחים להמשיך במלחמה, אלא אומרים : בבקשה, אם רוצים הפסקת-אש — אני אומר את דעתי האישית — מדינת ישראל יכולה לשבת לדון בזה, בתנאי שלא תהיה איפּה ואיפּה. אבל חס- וחלילה לא צריך לבקש הפסקת-אש. אנחנו יכולים לעמוד במלחמה הזאת, וכל יום נוסף במלחמה הזאת עכשיו הוא לטובתנו.

כדי שסוריה תחזור לקו שהיתה בו לפני המלחמה, אנחנו צריכים לסגת.

על-פי ידיעות שנתפרסמו עכשיו בעתונות, ובכללן ידיעות על ביקור קוסיגין בקהיר, נוצר רושם שהמצב בשל להחלטה על הפסקת-אש. כאן רציתי להעמיד לך שתי שאלות : א. האם יש יוזמה כזאת? האם ידוע לנו על יוזמה כזאת מצד כלשהו, בין אם חשאית או אחרת? ב. מה העמדה שלנו כרגע לגבי יוזמה אפשרית כזאת?

למעשה אינך מוציא מכלל אפשרות הפסקת-אש שבה מדינות ערב לא יחזרו לקוים שבהם היו לפני שהחלו בהתקפה שלהם.

אינני עושה הפרדה. אינני מאמין שתהיה שיטה כזאת, שבסוריה אנחנו ניסוג — ומצרים לא תיסוג. אנחנו מדינה אחת, וסוריה ומצרים שתיהן ביחד עשו יד-אחת ויצאו למלחמה — וזה יכול להיות כך או כך. אם אתה שואל להערכתך, לערבים יש כעת גישה כמעט פאנאטית, שהם כל כך לא מוכנים לשלום, שאינם מוכנים עכשיו גם להפסקת-אש. הם מוכנים לומר: תשבו על-יד דמשק, תשבו על-יד קהיר, לא נבקש הפסקת-אש שיש בה משום סממן של הליכה לקראת שלום או אי-מלחמה. לא משא-ומתן, לא הכרה בישראל, לא שלום — אלא מלחמה. ואם על-יד קהיר — על-יד קהיר, על-יד דמשק — על-יד דמשק. אינני חושב שהגישה שלהם היא רק מה ירויחו, אלא הגישה שלהם היא להמשיך במלחמה זאת נגד ישראל, לפחות מבחינה פורמלית. נדמה לי שהם רוצים את המלחמה הזאת שנכנסו אליה, ומאוד-מאוד מסרבים להיעצר בה.

מה רצו במלחמה כאשר התחילו בה — ומה רוצים כיום? נדמה לי שיש שינוי מסוים.

מה רצו כשהתחילו במלחמה? הם רצו לגמור אתנו. גם אני אינני אוהב להכיר בזה. לעתים אני די מתפתה לחפש הוכחות לכך שהם הולכים לקראת הכרה בקיומנו. כאשר סאדאת רק עלה חשבנו כך, כאשר נאצר הלך ובא סאדאת — גם כן. אבל זוהי האמת. כשאנחנו מדברים עכשיו עליהם ככלל, עם קד'אפי, סוריה, ערב הסעודית וכווית, ועם כל ההתגייסות הזאת — הם אינם רוצים מדינת ישראל כאן. קוראים לזה בכמה שמות, קודם עד קו כזה, ואחר-כך עד קו כזה, ואחר-כך בעיה פלסטינאית, ואחר כך הפליטים — והפליטים הם מיפו, הפליטים הם לא משכס. זה מה שהם רצו בהתחלה. מה הם רוצים עכשיו? אינני יודע. לדאבוני הרב, לא הבחנתי באיזה שהוא רצון מצדם להפסיק את המלחמה משום שנוכחו כי מה שרצו קודם איננו ניתן להשגה על-ידם. יכול להיות שהם עכשיו מבינים היטב, שאת זה לא ישיגו. אני חושב כפי שאמרתי קודם, שהם נמצאים במצב-רוח כזה שאומרים: פתחנו במלחמה עם ישראל. הבה לא נאמר שאנחנו מפסיקים. אם הישראלים יושבים על-יד דמשק — שישבו על-יד דמשק.

נדיבות המוח.

אני רוצה לחזור לעניין הרכבת-האווירית. מר דיין, אמרת לפני דקות אחדות כי ארצות-הברית נוהגת בנו בצורה נדיבה מאוד. נשאלת השאלה אם נדיבות-לב זו של האמריקנים —

האם הנדיבות הזאת איננה יכולה לגרום לתלות מדינית של ישראל בארצות-הברית, כך שבסופו של דבר נאלץ לקבל הסדר שווינגטון תכפה עלינו, כלומר הסדר כפוי.

אלה שני דברים שונים. התלות בארצות-הברית קיימת — כאשר ברית-המועצות על כל אוצרותיה וכוו-ייצורה משפיעה את זה על הארצות הערביות — ויזכר לטוב גם שמן של צרפת ואנגליה, וארצות-הברית, שמוכרת לערב-הסעודית, ולכווית ולירדן. ואותם טנקים שהירדנים קיבלו מארצות-הברית, טנקים חדשים ומצוחצחים, מופיעים בסוריה במלחמה. חלקם, תודה לאל, כבר שרופים. לערבים יש נפט וידידים — והערבים יכולים לקנות ולקבל כמעט מכל העולם, בלי כל הגבלה, בכל כמות שהם רוצים. זה בא אליהם מכל המדינות האלה, וכפי שאמרתי, גם ממדינות קומוניסטיות באירופה. מול זה, כשאנחנו צריכים לצאת למלחמה אינטנסיבית וקשה כזאת, ועשרות טנקים ומטוסים יוצאים מהמערכה, בוודאי שמול זה זקוקים לכוח הייצור והאספקה האמריקני. אינני חש נחיתות בעניין זה. אתה יודע, כל אירופה תלויה בארצות-הברית, כשמדובר על ברית-המועצות ממול. כל אירופה כולה אומרת שלא תוכל לעמוד נגד ברית-המועצות בלי ארצות-הברית. אבל אם אתה רוצה להתבייש, אני מוכן להתבייש.

אני מבחין בין זה — ובין פתרון כפוי. עד כמה שאני יודע, גישתה של ארצות-הברית עד עכשיו היתה נגד פתרון כפוי. הגישה המוצהרת היתה שהצדדים צריכים לבוא לידי הסכם ביניהם, אם אינני טועה — על בסיס החלטה 242. הם הדגישו, ונדמה לי שקיסינג'ר הדגיש גם לאחרונה, שארצות-הברית יכולה רק לעודד את הצדדים, אבל לא לכפות, והעניין הוא בין הצדדים ובין עצמם.

לעת עתה ארצות-הברית עוזרת לנו מאוד בציוד, רק בציוד, לעמוד נגד העזרה הסובייטית הבאה לערבים. מכאן ועד לפתרון כפוי, נדמה לי שהמרחק רב מאוד. שאנחנו היום תלויים יותר בארצות-הברית — זה נכון. אבל אילו הם לא רצו לעזור, הרי עוד לפני שכופים עלינו הם יכולים לא לעזור לנו. אני יכול לומר לך זאת: מה שנתנו לנו עד עכשיו, הם לא התנו עד כמה שידוע לי, באיזה-שהוא תנאי מדיני — או שאנחנו נתחייב שלאחר שנקבל את כל הכבודה הזאת נעשה מה שהם ירצו. שום דבר כזה.

לי לא ידוע דבר מיוחד. מכל מקום, אינני חושב שארצות-הברית תרצה להביא אותנו למצב שאנחנו נבקש הפסקת-אש. אני חושב שאילו לא היו רוצים שנוכל לעמוד נגד הערבים המעודדים על ידי "peace loving people" הרוסים — כי כל המלחמה הזאת לא היתה פורצת אילו הרוסים לא היו רוצים בזה, ואינני מדבר כבר על הציוד והאימון וכדומה — אילו האמריקנים לא רצו שנוכל לעמוד בזה, קודם כל לא היו עוזרים. אינני חושב שהעמדה שלהם לגבי הפסקת-אש היא כזאת שצריך להביא אותנו להיות נכנעים. אנחנו איננו רוצים להיות כאלה שבאים ואומרים: הצילו אותנו, אנחנו רוצים הפסקת-אש; ואינני חושב שהאמריקנים היו רוצים שייווצר מצב כזה. בשום פנים ואופן לא.

על פתרון כפוי אל תדבר אתי. אני לא חשבתי לרוגע על תנאים לפתרון כפוי, ואינני מאמין שיהיה פתרון כפוי. על כפוי אין מה לתכנן. אני מציע למחוק את זה מהלכסיקון. על איזה הסדר אתה מדבר?

בזמן מלחמה קשה מאוד לתפוס את זה בבת-אחת. מטבע הדברים הסדר צריך להיות מורכב משני חלקים. האחד: הפסקת-אש, שיכולה להיות כרגע מושתתת עקרונית על אחת משתי אלטרנטיבות: או הפסקת-אש וכל אחד במקומו כפי שהוא, פשוט בשביל להפסיק להרוג, להפסיק לירות, להפסיק להילחם, בכל שלב משלבי המלחמה. כפי שאמרתי, אני מקוה שאם אמנם תתקבל תפיסה זאת, צה"ל ידאג לכך שמדינת ישראל תהיה במצב כזה שלא תצטרך לסרב להפסקת-אש, וישראל לא תמצא את עצמה מקופחת על-ידי הפסקת-האש. זה צעד ראשון. שלב שני אחר-כך הוא הסכם-קבע, הסדר-קבע, תנאי-קבע. נדמה לי, שלאחר הסיבוב הנוסף הזה שהיה עכשיו, פחות משלוש-אמת אין טעם לעשות. וכי מה בצע בכך שעשו הפסקת-אש, עם יארינג, ועם, החלטה 242, וכזאת ואחרת, ומלחמת-התשה, ואחרי, מלחמת-ההתשה' — ספטמבר-השחור, ואחר כך, שנת-הכרעה, ואחר-כך ביום בהיר אחד מתחילים מחדש במלחמה.

לא, בהחלט לא. אני חושב שאלה שני דברים שונים, שלא ניתן להצמיד אותם, לא בקרבת-זמן ולא בתוכן-ההחלטה. בזמן מלחמה תוכן-ההחלטה

השאלה היא אם המלחמה לא שינתה את התפיסה הזאת?

מר דיין, מה ידוע לנו על העמדה האמריקנית בקשר להפסקת-האש?

מר דיין, בעקבות המטרות שהוצבו ללחימה, לאיזה סוג של הסדר אתה מצפה ביחסים שבינינו ובין הערבים? בין אם יהיה איזה שהוא פתרון כפוי שיינתן מלמעלה, ובין אם לאו. אני מדבר על המישור שבינינו ובין הערבים.

מהו ההסדר הפוליטי שאתה רואה כאן, באיזור הזה, בסיום הלחימה?

אני רוצה להבהיר נקודה זו. אמרת שעד עכשיו התנסינו

בדפוסים שונים של הפסקת-אש ואחר-כך של שביתת-נשק ואחר-כך שוב הפסקת-אש, ובוה בעצם צולם המצב הקיים. האם אתה צופה שעכשיו הפסקת-האש תהיה כרוכה — מיידית — בהסדר?

האם האפשרות הזאת שהפעם יש יותר סיכויים לשלום, היא ריאלית היום יותר מאשר אחרי „מלחמת ששת הימים“?

נדמה לי, שקודם אמרת שאילו הרוסים לא היו רוצים בכך — לא היתה פורצת המלחמה הזאת —

האם אפשר להסיק מדברך שהמלחמה הזאת פרצה בעידודה המלא של ברית-המועצות, כלומר — שברית-המועצות היתה שותפה לתכנון של המלחמה הזאת?

אם זה כך, כיצד זה יתבטא ביחסים בין ארצות-הברית וברית-המועצות בקשר לאפשרות של הסדר עכשיו? כלומר, העובדה שהרוסים רצו במלחמה, איך היא תשפיע עכשיו על התפתחות היחסים בין ארצות-הברית וברית-המועצות?

אינני מדבר על היחסים הגלובליים, אני מדבר על ההתייחסות של שתי המעצמות באיזור כאן.

האם אפשר להסיק מדברך שיש לראות את המלחמה הזאת

הוא קודם-כל שמפסיקים להילחם. אחר-כך צריך מה שקוראים "Cooling-off period", צריך קצת להירגע ולשלוח חיילים הביתה, לחזור לחיים הנורמליים, לשבת על-יד שולחן ולנהל משא-ומתן לשלום, שהוא איננו דווקא הבסיס של, רק לא יורים, אלא מה כן עושים. נאמר פה שישנה בעיית הפלסטינאים ובעיית הפליטים, אלה שאלות שונות. סדר-היום של דיון לשלום איננו מורכב רק מזה שלא יורים. מדובר בשני נושאים נפרדים עם שתי החלטות נפרדות, עם חציצת-זמן ביניהן.

תיאורטית — כן. תיאורטית כל סיבוב כזה הוא באיזשהו מקום, באופן תיאורטי, צריך להביא לכך את הערבים, או לפחות אותו חלק מהערבים שמחליט. בזמנו התפטר נאצר אחרי הכישלון. אחר כך מת, ואחריו בא סאדאת, שאיננו אחראי לכל מה שהיה קודם. תיאורטית — לאחר כל כישלון צבאי צריכים הערבים להתקרב למצב, שיבינו שאולי לא זו הדרך, אלא שיש להסדיר את הדברים על-ידי משא-ומתן ופשרות הדדיות — שבזה ישיגו יותר מאשר הסורים השיגו בכך שאנחנו יושבים ומביטים להם לחלונות של דמשק. זאת — תיאורטית. אם כך יהיה בסוריה — נראה. אינני לגמרי בטוח.

גם הקודמת.

אפשר להסיק בהחלט מדברי את מה שאמרתי: אילו הרוסים לא היו רוצים בזה — היא לא היתה פורצת. לומר שהרוסים אמרו להם ב-6 באוקטובר 1973, ביום הכיפורים, בשעה 2 פחות 10 דקות — תפתחו באש — זאת לא הייתי אומר. אבל כל מה שהיה שם, וכל ההנחיות, והציוד, והתגבורת, ואחר כך כל אותן ה„רכבות“ — כל זה רוסי. לולא זה, אילו היו הרוסים רוצים שלא תהיה מלחמה במשך שש השנים האלה, או שלוש השנים האחרונות — לא היו מחמשים אותם עד השניים, עד שלא היה לאן להכניס את הציוד הזה, עד שהם מרגישים את עצמם בטוחים למלחמה, עם הטילים ארוכי-הטווח והבינוניים האלה, עם ה„קלט“, וה„פרוג“, עם כל הדברים האלה — לא היו עושים את זאת.

אינני יודע על היחסים בין ארצות-הברית וברית-המועצות.

אינני יודע. אני יכול לומר: (א) את דעתי האישית, (וב) קצת את עמדתה של ממשלת ישראל, במה אנחנו נהנים מארצות-הברית, במה הם תומכים בנו ומה אני חושב על ברית-המועצות.

זה יותר כבד. לוא הם רק רצו להיות באיזור — יש להם סכר-אסואן, וחשמול-הכפרים וסכר-הפרת — יש שורה שלמה של נושאים שאינם קשורים

ב, "שמל" וב, "ס.א.2" וב, "ס.א.3" וב, "ס.א.6". יכול להיות שהיו להם עוד כמה "רכבות" לנסוע למזרח-התיכון. זה רע.

על רקע הרצון הסובייטי
לחדור לאיזור? איך אתה
מסביר את הרצון הזה של
ברית-המועצות שהערבים
יפתחו באש?

אני לא אמרתי שזה "מחוייב ההיגיון". אמרתי ש"מן ההיגיון".

אמרת כי ההיגיון מחייב הפעם,
אחרי הכישלון הצבאי שצפוי
לערבים, כי מן הראוי שישבו
על יד השולחן וינהלו
משא-ומתן.

אתה יודע מה — שיהיה להם הכבוד ויאבדו את המלחמה, ואחרי שהשיגו את הכבוד — יהיו מוכנים לעשות שלום. בוודאי שזה לא דומה למלחמה הקודמת. קודם-כל הפעם לא פתחנו במכת-נגד. אין זה דומה למלחמת "קדש". זו המלחמה הקשה ביותר שנכנסנו אליה, בתנאים קשים מבחינת היערכותם, ששלוש שנים שמו כל כלי וכלי במקום ובנו את הטילים, ואחר כך אמרו: עכשיו נפתח במלחמה. עם זה היו להם הישגים. "כבוד" — הכבוד בסדר.

כדאי לזכור שהכישלון הצבאי
הזה שונה מכשלונות צבאיים
קודמים של הערבים, שכן בצדו
היה הישג צבאי, אמנם מוגבל,
אבל הישג. כדאי להזכיר כאן
את דבריו של הרמטכ"ל המצרי,
שאמר: "אנו את הכבוד הערבי
הצלנו".

אני חושב שהם יצטרכו לראות אותו בקונטקסט של כישלון צבאי. אני יכול לומר מה הייתי חושב, אילו הייתי ערבי. הייתי חושב: אם שלוש שנים נערכתי עם כל הנשק, והיתה לי עדיפות כזו, והישראלים לא פתחו באש — וביום כיפורים בשעה 2 פתחתי באש והיה לי היתרון הזה — וכעבור מספר ימים, למרות כל זה הוכיתי — הייתי עושה חשבון-נפש, והיו לי כמה מחשבות נוגות מאוד בעניין זה וכמה מחשבות מעודדות מאוד לעם היהודי, במצב הזה.

מה תהיה ההשפעה של ההישג
הצבאי הזה על הערבים?

דובר צה"ל מודיע:

כוחותינו שמפערב לתעלת סואץ, בגזרה המרכזית, המשיכו משך היום בפעילות התקפית. גזרת ההדירה הורחבה והועמקה תוך הדיפת התקפות הנגד של טנקים מצריים. במהלך הקרבות הושמדו טנקים הוסלו סוללות פילים וארטילריה של האויב.

מטוסי ח"א סייעו לכוחות הקרקע ע"י גיהות התקפה על המערכים המצריים. בקרבות אזור שהתנהלו במשך היום הופלו עד כה 10 מטוסים מצריים.

דו"ח מסכם ליום 21 באוקטובר, שעה 1700

המלחמה — כללי

- אחמד בהא אל-דין (אל-אהראם): ידדי הערבים אינם מעוניינים שיחסייהם עמנו יהיו יחסים שוים, אלא יחסים שבין עשיר לעני, ורואים באהדתם לערבים מעין מתן צדקה; יתר על כן, ישנם ידדים שרגשותיהם בגדו בהם והחלו לחשוש מנצחון ערבי.
- אל-ת'ורה העיראקי: נעשתה קנוניה בין הריאקציה הערבית לארה"ב בנוגע להפסקת האש.
- הפסקת אש מיידית בשלב זה תציל את הצבא המצרי, ולפיכך הולך ופוחת כוח המיקוח של הערבים (מעריב).
- צאלח אל-סויפי, פרשן צות אל-ערב: „ארה"ב היא האויב מספר אחד של הערבים, משום שישראל אינה אלא מכשיר בידה"; יש להתיחס למלחמה לא כאל מלחמה בין הערבים לישראל „אלא כאל מלחמת שחרור בין הערבים לבין הברית האמריקאית-ישראלית”.
- צות אל-ערב: תעמולת ישראל ניסתה תמיד להציגנו כתועמלני השמדה, אך דיבורינו מעמדת כוח על שלום מפריכים עתה בתוקף את כל דברי התעמולה המוגמתיים הללו.
- לטענת הערבים הפילו לישראל עד אמש: 693 מטוסים (מצרים — 239, סוריה — 349, השאר — האחרים); והשמידו לה 1173 טנקים (מצרים — 647, סוריה — 526).
- הייכל לסנדיי טיימס הלונדוני: הכרת ישראל בזכויות המדיניות של הפלסטינאים היא תנאי מוקדם להכרת מדינות ערב בישראל.
- על המשמר (צבי אמיתי): שגיאות במערכת המידע בארץ בימים הראשונים למלחמה — התפארות שווא ודיבורים רמים, בעוד שהערבים גילו התאפקות וצניעות; העתונאים הזרים אינם מאמינים לשני הצדדים; על מצב צה"ל בראשית המלחמה — שלוש השערות: 1. מחדל מודיעיני;

בעיות במוקד ההתעניינות

- החזית המצרית — הערכות בדבר הכרעת הצבא המצרי בקרב. אצל הערבים — עצבנות גוברת בתקשורת, ויותר שקרים.
- יחסים בין המעצמות — קיסינג'ר במוסקבה. ספקולציות אם אמנם מטרת ישראל הפסקת אש.

פעולות במערב התעלה

- מומחים אמריקניים מעריכים, כי ישראל החדירה למערב התעלה 12,000 חיילים ו-200 טנקים (ג'רוסלם פוסט).
- וילי, כתב ב.בי.סי. בקהיר: אין חשיבות אסטרטגית לפעילות במערב התעלה שכן הדברים ייקבעו במזרחה; מצטט לראיה דברי אלוף הרצוג.
- רדיו עמאן: ישראל מסכנת כוח מילואים גדול על-ידי הטלת 7 חטיבות שריון בנוסף לכוחות מילואים לקרב בתעלה.
- רדיו קהיר: חוגים צבאיים ציינו, כי קשה להאמין שהקומנדו הישראלי אכן הצליח לחדור דרך הגזרה המרכזית; ואם אכן הצליח, לא יוכל להמשיך ללא אספקה. פעולת הפריצה הצבאית אל הגדה המערבית אינה חורגת מתעמולה זולה.
- תא"ל אורי בן-ארי: לוא נשארו המצרים על קו המים היה לנו קשה יותר לחדור (ידיעות).
- מסתבר כי ההנהגה המצרית טרם החליטה כיצד לדווח לעמה על חדירת צה"ל למערב התעלה (מתי פלד, מעריב).
- ב.בי.סי. מקהיר: סיור לכתבי-חוץ במצרים לאיזור התעלה בוטל על-ידי השלטונות.
- קהיר: ברור כי מטרת החדירה הישראלית היא מדינית, ואין הכוונה להגיע להישג צבאי.
- שובש מערך האספקה של הצבא המצרי (הארץ).
- כתבים מקהיר: המצרים אינם מבינים מה קורה בתעלה; גנרל מצרי חוזה התמוטטות קרובה של ישראל.
- רדיו קהיר מפי כתב תחנת השידור הצרפתית: פעולת החדירה לגדה המערבית חוסלה, ישראל לא הצליחה להעביר אספקה צבאית, והפעולה אינה אלא מעשה התאבדות חסר ערך; כתב ב.בי.סי. — הכוח הישראלי נתון להפגזה מצרית כבדה, אין תועלת בהגנה נ"מ הישראלית.
- אל-נהאר הלבנוני מנתח את המצב הצבאי: דין נכשל בכיבוש דמשק, לפיכך רצה בהישג תעמולתי מהיר, ושלח יחידה לצד המערבי, שעניינה הסתננות פסיכולוגית ותעמולתית יותר מצבאית; אך יחידה זו, שהיא קטנה, לא תוכל להסב למצרים נזקים.
- כותרות עתונים בקהיר היום: פעולת ההסתננות הישראלית ממערב לתעלה מחוסלת לאחר השלמת המצור עליה; ת"א החלה ממעיטה בערך הפעולה; אריק שרון נפצע שנית — הפעם קשה.
- רדיו קהיר על דברי הרצוג: הרצוג ניסה לנחם הפעולה מעבר לתעלה, אך עתה הוא ממעיט בערכה, כדי להכין את דעת-הקהל בישראל לכשלונו.

כללי

- קהיר: ישראל מודה שנחלה תבוסה מדינית לפני שנחלה תבוסה צבאית.

2. פירוש מוטעה למידע מודיעיני נכון; 3. הגירסה הרשמית — ידענו על כוונות הערבים אך לא גייסנו את המילואים מחשש שהדבר יתפרש כפרובוקציה.

- אבן: הנושא היחידי על הפרק — נצחוננו במלחמה ולא הפסקת האש (רדיו, עתונות).
- רוב הנשק האמריקני לישראל — מענק (ידיעות).
- קהיר (סימז"ת), מקור במשרד ההגנה הבריטי: מספרים גדולים של אנשי צבא אמריקנים הגיעו לישראל ומשתתפים במלחמה ובהם טייסים, מומחי טילים, מומחי ארטילריה ומכ"מ ומומחי חים באלקטרוניקה; ישראל קיבלה נשק שאינו אף ברשות חברות נאט"ו; אבדות ישראל עולות על מה שהודתה או על הערכות ארה"ב, אחרת לא היה צריך ניקסון לבקש מן הקונגרס יותר מ-2 מיליארד דולאר.

חזית סוריה

- סגן ראש ממשלת סוריה: הנזקים הכלכליים לארצו הגיעו ל-500 מיליון דולאר (רדיו דמשק); לדבריו חוסלה כליל יכולת סוריה לייצר חשמל, לאחסן נפט ולזקקו (הארץ, ידיעות).
- מטוס סורי התפוצץ בנהריה; רדיו דמשק: חיל האוויר הסורי הפציץ את בתי הזיקוק בחיפה, כתגובה על הפצצת מטרות כלכליות בסוריה על-ידי ישראל.
- בהלה רבה בדמשק (הארץ, לפי סוכנויות).
- המלחמה הפסיקה הייצור בסוריה, אך אין בכך כדי להשפיע על המצב בחזית או על מוראל האזרחים (רדיו לוב).
- שגריר סוריה בלוב גינה, "התקפות ברבריות של מטוסים ציוניים" על הרבעים האזרחיים, בתי הספר ובתי החולים בסוריה, שגרמו למות נשים וילדים חפים מפשע (רדיו לוב).
- בדמשק רווחת הסברה כי הסיבוב השני של המערכה יקבע את גורל האיזור הצפון-מערבי שהוא כל איזור הגולן, שנותר בידי ישראל (דמשק).
- הוצא להורג קולונל דרוזי בצבא הסורי. זהו נסיון בולט של אסד לנצל המלחמה כדי לדכא הדרוזים (ידיעות).
- אל-תורה (דמשק): השמועות על מתיחויות בין-עדתיות שמפיץ האויב לגבי סוריה הן ניסיון חדש של תעמולה, שלא יצליח.
- רדיו תוניס: חטיבה כויתית מוגברת בשריון יצאה לחזית הסורית (מקורות בבירות).

חזית מצרים

- הרמטכ"ל: צה"ל עבר למתקפה; חופש פעולה מלא כמעט לחיל האוויר; סימנים ראשונים של בריחת המצרים, אם כי כללית הם ממשיכים להילחם (ידיעות).

דובר צה"ל מודיע:

לילה שקט עבר על כוחותינו בשהי זירות הקרב.

בחזית הסורית הצטמצמה הפעילות לירי ארטילרי מזדמן בלבד.

גם בחזית סיני הייתה החלפת אש ארטילרית הלילה, אך לא הפריעה להתארגנות

כוחותינו לקראת הפעילות הצפויה היום.

גם הלילה הייתה פעילות חבלנית באזור הצפון אשר כללה התקלות באיזור הר

אביבים, נפילת פצצות ליד פטולה, קריח שמונה, פית הלל, כפר סאלד

והגושרים. כמו כן נפלו מספר קטיושיוס בין קריית שמונה לפיך פנרה. לא היו

נפגעים.

● 30 טייסים צפון-קוריאנים פועלים במצרים מזה חודשיים (ניו-יורק טיימס, הארץ).

הזירה הערבית

● עתון ברפובליקת דרום-תימן: ישראל משתמשת בבסיסים אמריקניים בסעודיה ובחריין.

● רדיו בירות: בחריין סגרה הבסיס הימי האמרי-קני בשטחה.

● רדיו בגדאד: מצב חרום הוכרז בעיראק, בתוקף מ-18.10.

● לוב, סעודיה וכוית הפסיקו כליל את ייצוא הנפט לארה"ב (רדיו, ידיעות).

● החלטת שרי הנפט הערבים רופפת (עתונות לבנון).

● פייצל קורא לגיהאד נגד ישראל.

ישראל — פנים ועורף

● אל-מרסאד (הבטאון הערבי של מפ"מ): עמדת ערביי ישראל אינה מבטאת נפש חצויה; עקרו נות הערבים — א. לויאליות מלאה למדינה; ב. נאמנות עקונית ללאומיות הערבית; ג. דו-קיום המבוסס על צדק לכל. אין בגישתם בגידה במדינה ואף לא צביעות וחנפנות. תקוותם — פתרון מדיני.

● לאחר שני שבועות לחימה מחזיקה הכלכלה מעמד (ג'רוסלם פוסט).

● מנכ"ל האוצר: הממשלה תשקול דרכים לגיוס כספים נוספים (על המשמר).

● משקיפים במצרים מצפים להופעת נשק מצרי חדש במערכה, שישיפע על מהלך הקרבות.

● קהיר: בנאומה של גולדה מאיר הודגש, כי לא הוגשה לישראל כל הצעה רשמית בדבר שביתת-נשק, וזו הפעם הראשונה שבה נאמרת מלה זו על ישראל מזה יותר מ-20 שנה.

● הדעה בקהיר: הערבים לא יסכימו עתה להיפגש אלא לפי תנאיהם, שכן לא ירצו מצב של לא-שלום ולא-מלחמה.

● סאדאת ליוגוסלביה: עדיין מוקדם לדבר על הפסקת-אש (הארץ).

● מתרבות קריאות העידוד המשודרות מרדיו קהיר ומצות אל-ערב לחיילים המצרים — עתה בתכיפות של מדי 5 דקות; הנימה מתחילה להיות שונה — מוזכרת „הברית האמריקנית-ציונית". מציינים כי המערכה נכנסת „לשעותיה המכריעות".

● בי.בי.סי. מקהיר: בולט היעדר חדשות על המתרחש בצד המערבי של התעלה.

● בי.בי.סי. מקהיר: הצעת הרוסים להפסקת אש לא תתקבל בשלב זה ע"י המצרים; משמעותה — צבא רוסי ואולי גם אמריקני יהיו בקביעות על אדמה ערבית.

● הטלביזיה המצרית: הישראלים נוקטים זיוף הסברתי — משדרים הקלטות של חיילים מצרים שנשבו כניכול עתה, בעוד שלמעשה נשבו ב-1967 ואז הוקלטו; הללו סיפרו שקיבלו יחס רע בהיותם שבויים.

● קהיר: מפקד ישראלי אמר לכתב העיתון „שטרן" כי הישראלים נדהמו מתפיסת קרברלב על-ידי המצרים; אבדותיהם ב-3 הימים הראשונים עולים על מה שאיבדו ב-1967.

- קהיר: אחראי בשגרירות ארה"ב בבון הודה, כי ארה"ב משתמשת בבסיסים בגרמניה המערב ביות כתחנות למטוסייה הצבאיים המעבירים ציוד לישראל; סירב לאשר ידיעות על העברת פנטומים.

מזרח אירופה

- אמצעי התקשורת במזרח אירופה מציינים את עוצמונם הגוברת של העמים הערביים.

גרמניה

- סיקור נרחב על נסיעת קיסניגר למוסקבה, במטרה למצוא פתרון לסכסוך; סבורים כי החל סוף המלחמה.

איטליה

- ביקורו של קיסניגר במוסקבה תופס מקום רא-שון בכותרות; פרשנות: מטרת הביקור — להביא להפסקת-אש; דחיפות הפגישה בין קיסניגר לסובייטים — כדי להציל את הערבים מהפסדים טריטוריאליים לאחר הישגיהם בשטח. מעריכים כי קרב סיום המלחמה.

- קוריירה דה לה סרה מביע דעה פסימית בדבר הסיכוי להשיג שלום אמת.

- לה סטמפה: הבעיה המרכזית היא בטחון ישראל; מטיל ספק בכוונת המצרים להשלים עם הבטחתו של ביטחון זה. לא ניתן להגיע לפתרון אלא מתוך לימוד הלקח של הדוקיום השורר בירושלים.

- שוב מוקדש מקום מרכזי לבעיה הפלסטינית.

- בעיית הנפט שוב אינה מודגשת כבתחילה.

- המצב הצבאי: היעד של כוח המשימה מעבר לתעלה איננו רק השמדת טילים, אלא שיבוש צירי הגישה של המצרים; זהו מהלך אסטרטגי מבריק; שאז'לי, הרמטכ"ל המצרי, איננו יודע מה מתרחש בשדה הקרב.

- כתבות מקהיר: תחילת ספקות באוכלוסיית מצרים.

צרפת

- פרשת שלושת המיראזים שלחמו בצד הערבי מתפרסמת בצורה לא בולטת, והעתונים אינם נותנים בה אמון רב.

- רפורטזיות רבות בטלביזיה על הקרב בסיני — מקור כולן בישראל.

- אריק רולו (לה מונד): לחצים על חוסיין לפתוח חזית שלישית.

ברה"מ

- בי.בי.סי.: קוסיגין יודע על הקרבות שפרצו במרחק 100 ק"מ מקהיר. ממתניים לידיעות, אם קיבל קוסיגין הסכמת סאדאת לפתוח בהסדרי הפסקת אש עם ארה"ב. עם זאת לא יסכים סאדאת להסדר שלא יחזיר לו את סיני.

- טבת: קריאה ליעול ההתנדבות; יש צורך באר-גון'קבע (הארץ).

- קריאה לארגון גילויי ההתנדבות (על המשמר).

- ישלמו פיצויים לדרוזים ברמה שרכושם נפגע (הארץ).

- שבועון במזרח ירושלים (צות אל-ג'מאהיר) נגד מלוה מרצון לתושבים ערבים.

הזירה הבינלאומית

בריטניה

- המלחמה ירדה מן הכותרות הראשיות, אך מצוטטים בהרחבה דברי דיין וכן דברי אבן בשובו מארה"ב.

- כיסוי נרחב באמצעי התקשורת לנסיעת קיסניגר למוסקבה; המטרה המשוערת — הסדר במזרח התיכון.

- סנדי מירור: כיוון שישראל מנצחת, עליה להיות נדיבת לב לגבי הסדר באיזור.

- סנדי טלגרף: ישראל אומדת את המחיר; העתון מציין את רגישות ישראל לאבדות.

- באמצעי התקשורת ביקורת והסכמה לעמדת שר-החוץ הבריטי בסכסוך במזרח התיכון.

- עיתונים: קיסניגר וקוסיגין עשויים להשפיע יותר מן האו"ם, אם ישכנעו את הצדדים לפעול להסדר.

- דיילי טלגרף: השתתפות הצפון-קוריאנים לצד הערבים — פתח לסוגים שונים של „התנדבות“, אפילו של יחידות סדירות, נגד ישראל.

- דיילי טלגרף: בריטניה סרבה לספק למצרים טילים נ"מ.

ארה"ב

- מקורות בפנטגון: 100 חיילים אמריקנים מצויים בישראל, 50 שומרי השגרירות ו-50 העוסקים בהובלת הנשק.

- וושינגטון פוסט: הנצחון מובטח לישראל.

- אויאיישן ויק: ארה"ב סיפקה לישראל נשק אלקטרוני לניטרול הטילים (מעריב).

- איגוד עובדי הים בארה"ב החליט להטיל חרם על אניות רוסיות (דבר).

- פרשנים: הרוסים לא ציפו לתגובה כה חריפה מצד וושינגטון (ידיעות).

- ארה"ב וישראל טרם גיבשו עמדה בעניין הפסקת האש; קיסניגר לא ימהר להיענות ליוזמה סובייטית (מעריב).

- הערכות בירושלים: ארה"ב לא תפעל בניגוד לאינטרסים של ישראל (ג'רוסלם פוסט).

- טענות המצרים נראות היום מופרכות, ונראה כי הצבא המצרי לא השתנה הרבה. הערבים אמנם נלחמים טוב יותר — אך אינם שווים לישראלים בכל התחומים. מובעת הערכה רבה לרוח הלחימה ושיטות הלחימה של צה"ל.

מטרות המלחמה

- מטרת המלחמה הישראלית נגד מצרים היא השמדת הצבא המצרי ויכולתה הצבאית של המדינה; אחרים אומרים, כי הישראלים לא יסכימו לסטטוס-קוו שישאיר את האויב בצד המזרחי של התעלה; ישנם הטוענים כי ישראל לא תסתפק הפעם בהפסקת-אש, אלא תרצה בשלום. הובעה דעה, כי למעשה אותה דיון לקהיר להסכם הפסקת-אש בהקדם, לפני שה־סנקים הישראלים יתקרבו עוד יותר לקהיר.

המעצמות והמלחמה

- הרוסים החליטו שאינם יכולים להפסיד ולכן המחיר אינו חשוב, אפילו יעלה הדבר במכה לדטנט. לדעת אחרים יקשה על הצדדים לבוא לכלל הסכם הפסקת אש, ולפיכך עשויות המעצמות לכפותה על הצדדים.

ישראל — פנים ועורף

- דיווחים מועטים; המוראל בחזית ובעורף עולה; העורף מסתגל לתנאי המלחמה; עקב ההודעות הקודמות על סיום מהיר של המלחמה החלו אנשי הצבא להנמיך את הטון בהצהרות; מצב רוחם של ערביי השטחים מושפע עקב הידיעה על נצחונות צה"ל, לאחר שבתחילה ציפו לניצחון ערבי.

- כתב הרדיו הצרפתי במוסקבה: בקרמלין חוש־שים כי תוך זמן קצר יגיע צה"ל לשערי דמשק וקהיר, ולכן רוצים בהפסקת אש (הארץ).

- מקור סובייטי בוויינגטון: קהיר שגתה בדחותה את הצעת ניקסון להפסיק את האש.

סקרים

- בגרמניה וצרפת — הרוב תומך בישראל: גרמניה — 57% תומכים בישראל, 8% בערבים, 25% בשום צד, ל־10% אין דעה.

המלחמה בעיני כתבים זרים בישראל

חזית סוריה

- כמעט אין דיווחים על חזית זו. הכתבים מציינים, כי דיון אמר בנאומו שקו החזית בצפון הוא רק שלב ראשון; יש הטוענים כי שלב ב' יתחיל משיובס הצבא המצרי.

חזית מצרים

- כל הכתבים עוסקים בחזית זו; דעת הכל היא, כי המצב השתנה באופן יסודי לטובת ישראל; הכוח שפשט לגדה המערבית של התעלה הטעה את המצרים והפך לאופנסיבה גדולה; רבים מעריכים כי תוך זמן קצר יתמוטט הצבא המצרי.
- בעקבות השינוי במהלך הלחימה מנתחים רבים את החייל המצרי, את הצלחותיו וכשלונותיו בהשוואתו לחייל המצרי ב־1967.

דובר צה"ל מודיע:

דובר צה"ל מסר את הפרטים הבאים לגבי היעולות שהתנהלו משך היום בחזית:

א. הושמדו כ-60 טנקים מצריים.

ב. הושמדו סוללות טילי קרקע-אוויר גוספות, מפערב לתעלת סואץ.

ג. בקרבות אוויר הופלו במשך היום 17 מטוסים מצריים, 12 מטוסים סוריים

ועוד 3 הליקופטרים סוריים - בסה"כ 32 מטוסי אויב.

דו"ח מסכם ליום 22 באוקטובר, שעה 1700

בעקבות ההחלטה במועצת הביטחון על הפסקת האש

תגובות בארץ

- מלכודת ושמה הפסקת-אש (שניצר, מעריב).
- הפסקת-אש בתנאיה המוצעים פירושה, כי ניתן לסאדאת לטעון שהודות למלחמה שהוא יזם, הכריח את מעצמות-העל לפעול למציאת פתרון כפוי-למחצה לאזורנו (מעריב).
- הסכם מוסקבה מנסה ליטול מידינו את פרי הניצחון (רוזנבלום, ידיעות).
- פרשנות בטלביזיה: (א) טרם נתברר תוכן הסכם מוסקבה שמעבר להחלטת מועצת הביטחון; (ב) כניסתה של הפסקת האש לתקפה מותנה בתכנה ובעתויה של התגובה הערבית.
- שואה צבאית מתקרבת על מצרים וסוריה ונזק שאין לו תקנה ליחסי ארה"ב-ברה"מ, הם שהניעו את ברה"מ לרצות בהפסקת-אש מיידית. הפסקת האש מגבילה את יכולתנו להשמיד באורח החלטי את כוחות האויב, אך ישראל יכלה לקבל את הפסקת האש נוכח ההישגים שכבר השיג צה"ל בשדה הקרב (פרשנות בשידורי ישראל).

תגובות בחו"ל

- פאריס: הפסקת האש באה כאשר המצב הצבאי לטובת ישראל. הערבים ימשיכו לטעון לניצחון, למרות המכות הנוראות; מצרים תהיה מוכנה אף לשלום נפרד תמורת הישגים טריטוריאליים.
- לונדון: פרשנים מציינים את גישתה החיובית של ישראל להפסקת האש ואת עמידתה על הפירוש שלה להחלטה 242.
- חוגים בארה"ב: סאדאת קיבל ערבויות מברה"מ, שתוכנן לא פורסם.

בעיות במוקד ההתעניינות

- הפסקת האש.
- הפסקת האש - הלכירוח ראשונים בישראל.
- טובה מבחינת חיי אדם.
- רעה מבחינה צבאית ומדינית.
- אין ברירה, כי ארה"ב ביקשה זאת.
- בחו"ל: מצרים הסכימה להפסקת-אש בגלל קשייה בחזית.

דובר צה"ל מודיע

1. מפתרב לתעלת סואץ התנהלו במיץ הלילה מילופי אש מקומיים.
2. לא היו אירועים מיוחדים בתזימת הטורית.
3. במרחב שלמה נשבו 17 אנשי קומנדו מצריים.
4. ספינות הטילים של חיל-הים סיירו הלילה במפרץ אבו-קיר ובפכוואת נמל אלכסנדריה. הופגזו מטרות צבאיות באזור וטובעו 2 ספינות מצפית של הצי המצרי.
- ביום שני הדרו לוחמי קומנדו אל חיל-הים פעם נוספת לנמל של ארדקה, ופגעו בכלי שיט של הצי המצרי. עלה באש, כל כוחותינו הזרו בלום לבסיסה.
5. בפעולות חבלה פגזול לבנון נפלו פגזים ופצצות קטירות באזור משגב עם וזרעית פבלי לגרום נזקים בלשהם.
- מארב כוחותינו פצפון לכשק דפנה, הרג מחבל וגבה מחבל נוסף.

תגובות במדינות ערב

- השאלה היא: היכולה ישראל להסתכן בשלום תוך ויתורים טריטוריאליים ניכרים, או שעליה להוסיף ולסמוך על כושרה הצבאי ושחיי-מגן נרחבים (שויצר, הארץ).
- לנצח בלי להשפיל את האויב (מרקוס, הארץ).
- מה שלא יושג בשדה הקרב לא יושג גם ליד שולחן הדיונים (משה כרמל, ידיעות).

- רדיו לוב: התוצאות שאותן השיג קיסינג'ר במוסקבה משרתות רק את האינטרסים האס-טרטגיים של המעצמות ואת הציונים. המערכה חייבת להימשך, כי אם תופסק — קשה יהיה להתחיל בה שוב.
- קהיר: התביעות שמצרים עומדת עליהן הן עדיין התביעות שבנאום סאדאת (בי.בי.סי.).
- צות אל-ערב: מטרת המלחמה של הערבים היתה לכפות את ביצועה של החלטה 242 כגורסתם, דהינו — נסיגת ישראל לקוי 1967.

חזית סוריה

- צה"ל כבש את מוצבי החרמון (רדיו ועיתונות).
- ישובי רמת הגולן חוזרים לחיים תקינים.

המלחמה — כללי

- הרמטכ"ל: כוחותינו במערב התעלה בהתקדמות מתמדת (מעריב).
- קהיר מודה שישראל הקימה 3 גשרים על התעלה, אך לדבריה לעולם לא יהיו הישראליים מסוגלים להגיע לקהיר (דובר צבאי מצרי).
- צה"ל מנחית אש על צירי התחבורה לקהיר (הארץ, מעריב).
- שמים פתוחים לחיל האוויר לאחר ניקוי הטילים ליד התעלה.

- בירות: סוריה ומצרים מתנגדות להצעה הסוב-ייטית להציב חיילים סובייטים ואמריקנים במזרח התיכון (הארץ).
- רדיו דמשק קורא לערבים בישראל לשתק את המאמץ המלחמתי הישראלי.
- עיתוני מצרים קוראים להחרפת לחץ הנפט.
- שר החוץ הסורי: סוריה דוחה את החלטה 242.
- שר החוץ הירדני: ירדן לא תסכים להפסקת אש לפני נסיגת הישראליים מכל האדמות הכבושות.

דובר צה"ל מודיע:

1. כוחות צנחנים וגולני כביאו מוצבים בתחנות לרבות המוצב שנפל בתחילת המלחמה בידי הסורים.
  - המוצבים נכבשו בפיוע חיל-האוויר והארטילריה, לאחר התגברות על התנגדות תקיפה של האויב.
  2. בחזית הפצריית תקף הבוקר כוח האויב את כוחותינו הפועלים בעברת המערב של התעלה, בשטח מצרים.
  - כוחותינו הדפו את ההתקפה תוך הפכת אבידות כבידות לאויב ומפשיכי שבי בצוע משמח.
  3. חיל-האוויר החל עם בוקר לתקוף את כוחות הקרקע של האויב משני עברי התעלה. כמו כן פסייע חיל-האוויר לכוחות הקרקע בשתי החזיתות.
- כתבנו הצבאי מערי:
- לכבד מוצבי ההרמון נודעה העייבות רבה באשר הדבר מאפיא לכוח המהזיק בהם, שליטה ותצפית על יטח נרחב מטביב.
- כן מעיר כהננו כי מטרת ההתקפה הצריית הייתה כנראה להדוף את כוחותינו לאחור לקראת בניית הפסקת האש לתוקפה.
- הכשלת נסיון זה מוכיחה כי כוח צה"ל הפועל במצרים, מקיים בידינו השליטה והיזומה.

בשמונת הימים הראשונים; השמועות עתה עוסקות בשאלה מי נהרג, ולכן מן הראוי לשקול פרסום השמות (הארץ, דונביץ).

- הייצור הכלכלי פחת ב-50% (הארץ).

הזירה הבינלאומית בריטניה

- עיתונים על החלטת מועצת הביטחון; המעצמות אינן יכולות לכפות הסדר על הצדדים: על הצדדים להתמודד עם המציאות ולהגיע להסדר של שלום בהקדם, כדי למנוע המשך מותם של צעירים.
- אם צה"ל ישמיד את הצבא המצרי, יהיה קשה ללחוץ על ישראל לבוא לידי הסדר.

- זאיאת מקוה ששיחות מוסקבה יובילו להסדר, אשר יכלול התחייבות ישראלית לפינוי השטחים הכבושים (הארץ).
- קהיר: לא השטח חשוב — אלא הניצחון העקרוני (ידיעות).
- כתב בי.בי.סי. בקהיר: מצרים מגיבה בקוררוח על חציית התעלה על-ידי צה"ל; אין בקהיר ידיעות על הקרבות; שלטונות מצרים ביטלו ביקור כתבים זרים בחזית.
- דובר צבא מצרים: חזית התעלה איתנה.

ישראל — פנים ועורף

- על בדותות הנוצרות בערפל המלחמה; חרושת השמועות נבלמה לאחר פרסום מספר האבידות